

Christoph Schlingensief

UTRECHT | In hoeverre beïnvloeden van bovenaf gestuurde processen het individu? En wanneer zijn wij zelf verantwoordelijk? Deze vragen komen naar voren tijdens een bezoek aan 'Fear at the Core of Things', een presentatie in BAK van drie werken van de Duitse kunstenaar, regisseur en acteur Christoph Schlingensief (1960-2010). Direct naast de receptie begint *Animatograph-Iceland edition* (2005), een donkere multimedia-installatie waarin filmprojecties, fotografie, geluid en theaterelementen samenkomen. Je valt hier van de ene beklemmende situatie in de andere: een muur vol foto's van struisvogels, onverdraaglijk gekerm van een dier en een ronddraaiend appartement. De ondertitel, *Destroy Thingvellir*, verwijst naar een plaats in IJsland waar in de middeleeuwen de eerste Europese volksvertegenwoordiging werd opgericht. Maar tot hoever reikt de macht van de democratie eigenlijk?

Zelfbeschikking komt aan bod in het project *Ausländer Raus-Bitte liebt Österreich* dat Schlingensief

in 2000 in Wenen uitvoerde: een scherpe kritiek op de opkomst van de extreemrechtse FPÖ in Oostenrijk. Met een container, twaalf asielzoekers, een securityteam en een luidspreker bouwde hij een *Big Brother*-situatie, waar het publiek de minst leuke asielzoeker naar huis kon sturen. Schlingensiefs mediageletterdheid, hij laat zijn motieven bewust onduidelijk en bespeelt de pers, staat in schril contrast met het ietwat naïeve publiek. De tentoonstelling eindigt met *Das deutsche Kettensägemassaker* (1995), over de eenwording van Duitsland na de val van de muur. Hoe verwerk je twee groepen tot een natie? Juist, door individuele elementen te elimineren. Dit proces wordt buitengewoon plastisch verbeeld in horrorfilmstijl.

Ondanks de specifieke context van de werken is het gedachtegoed van Schlingensief nog altijd actueel en bijzonder relevant. Het doet je verlangen naar vergelijkbare initiatieven die reflecteren op de huidige politiek.

TESSA VERHEUL

KKKKKK

'FEAR AT THE CORE OF THINGS'

5 FEB. T/M 29 APR. 2012

BAK, Lange Nieuwstraat 4, Utrecht

WWW.BAK-UTRECHT.NL



© CHRISTOPH SCHLINGENSIEF,

Animatograph-Iceland edition, Destroy Thingvellir, 2005, installatie, i.o.v. Thyssen-Bornemisza Art Contemporary, foto: Victor Nieuwenhuijs